

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

Test 9

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt! A megadott kérdésekből, feladatokból kiindulva értelmezze a verset körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben!

Tóth Árpád: [Elzeng az élet...]

*Elzeng az élet, s vissza, vissza nincsen út!
Koporsóból kélsz minden reggel: bús feltámadás!
Keresztrefeszített tegnapod feltámadt Messiása lennél,
Ki bünt és vért s mindent, ami volt, föl, magához emelne,
S elzeng az élet, s vissza, vissza nincsen út!*

*Mondd, tegnap, mikor fényes aranypénzeit
Elszórta a nagy égen a pazarló éjszaka,
Koldús! ki kávéházban lustán kuporogtál,
Mondd, a bánatod ért-e valamit?*

*Mondd, mára kelve lettél-e szebb, mélyebb és nemesebb?
S mondd, amit ma túrsz és szenvedsz, ér-e valamit,
Holnapra kelve gazdagabb lesz rongyos, fázó, bús szived?*

Forrás: Tóth Árpád összegyűjtött versei és versfordításai. Osiris Kiadó, 2000. 134–135.

- Melyik műfaj sajátosságait fedezi fel a költeményben? Indokolja válaszát! 5 pont
- Kiket és miért szólít meg a lírai én? 5 pont
- Milyen költői képeket, stílusalakzatokat, motívumokat fedez fel a versben? Értelmezze érzelemkifejező hatásukat a szöveg összefüggésében! 5 pont
- Melyik stílusirányzat jegyeit ismeri fel a vers világának megalkotottságában? 5 pont

A költemény értelmezésének módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a kérdések/feladatok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszoljon a kérdésekre!

Amikor egy anyag gyógyszerként való felhasználását tesztelik, először állatkísérleteket végeznek, rendszerint egéren, patkányon vagy tengerimalacon. Ha kiderült, hogy a hatóanyag mely szerveket, szervrendszereket befolyásol és hogyan, és megbizonyosodnak arról, hogy az egészségre valószínűleg ártalmatlan, akkor térnek át embereken gyógyszerként való kipróbálására, hogy megvizsgálják egyrészt az állatokon kapott eredmények alkalmazhatóságát emberre, másrészt, hogy kiderüljön, milyen dózisban, milyen körülmények között, mennyi ideig alkalmazható a páciensek egészségének károsítása nélkül.

Az állatokon és embereken végzett megfigyelések és kísérletek között azonban van egy alapvető különbség: az ember tudatos lény, akit pszichés tényezők is befolyásolnak, tehát maga az a tény is, hogy tudja, kezelik, hatással lehet a gyógyulására, anélkül hogy bármiféle hatóanyag specifikus hatása mutatkoznék meg. Ilyenkor kerül felhasználásra a placebo, egy olyan kezelés (tabletta, folyadék, kenőcs stb.) amely gyógyszer-szerű, illetve külsejében nem különbözik a kipróbálandó gyógyszertől, de nagy valószínűséggel nincs hatással az adott betegséggel kapcsolatos folyamatra (pl. cukorbetegség). A tesztelt emberek nem tudják – és jó minőségű vizsgálatokban maga a tesztelést végző orvos sem –, hogy melyik vizsgálati anyagban mi van (ezek az úgynevezett kettős vak vizsgálatok), csak az, aki a vizsgálatot rendezi és végső soron az eredményeket fogja értékelni. Így a pszichés befolyásolás hatása kizárható és a jövőbeli gyógyszer hatása vizsgálható. Ugyanakkor – legalábbis mostanáig – a beteg vagy a teszt alanya bízott orvosában és a szerben, amit az orvostól kapott. [...] A placebo-csoportok eredménye azt mutatta, hogy a placebonak is van gyógyhatása, tehát az a tudat, hogy kezelik, javította a betegek állapotát azokhoz képest, akik semmiféle kezelést nem kaptak. Ezt pszichés hatásként könyvelték el, s nem alaptalanul a hit gyógyító erejének tulajdonították.

(Csaba György: <https://termvil.hu/2019/10/24/a-tudat-gyogyito-es-rombolo-ereje/>)

- | | |
|--|---------|
| a. Milyen kísérletekről van szó a szövegben? | 4 pont |
| b. Mit jelent a szövegben a pszichés tényező? | 6 pont |
| c. Mi a szöveg kommunikációs funkciója? Indokolja válaszát három példával! | 5 pont |
| d. Írja meg 10–15 mondatban egy állatkísérletet végző ember monológját! | 10 pont |

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben **Az (el)hallgatás okai és jelentései az epikában** címmel egy ön által választott magyar szépirodalmi mű (pl. **Kármán József: Fanni hagyományai, Móricz Zsigmond: Barbárok vagy más olvasott mű**) alapján! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve az alábbi feladatsorban javasolt értelmezési szempontokat, de kiegészítheti ezeket más szempontokkal is!

- | | |
|--|--------|
| a. a választott epikus mű műfaji sajátosságai | 5 pont |
| b. a szereplők közti kapcsolatok | 5 pont |
| c. az (el)hallgatás okai és jelentései a műben | 5 pont |
| d. a választott mű stílusirányzata | 5 pont |

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyének betartása. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.